

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 februarie

Seria I, Anul XIX, Nr. 8 (208), 2011

EPISCOPUL IOAN BĂLAN

Din sumar:

Alocuțiunea Papei Benedict al XVI-lea la rugăciunea *Angelus* - pag. 3;

Episcopul Ioan Bălan - pag. 4-6

Beatificarea Papei Ioan Paul al II-lea - Interviu cu Episcopul Virgil Bercea - pag. 7-10

Comunicat de presă

Libertatea religioasă este un drept fundamental care trebuie promovat și apărut. După atacurile recente împotriva creștinilor din Irak și Egipt, este imperios necesar ca România să-și exprime public îngrijorarea și să ia o poziție fermă la nivelul Uniunii Europene pentru apărarea creștinilor persecutați în diverse părți ale lumii.

Atacurile din ultimul timp împotriva creștinilor nu sunt cazuri izolate. Statisticile din ultimii ani, privind libertatea religioasă arată că majoritatea actelor de violență religioasă, din lume sunt săvârșite împotriva creștinilor. Situația a devenit gravă în Orientul Mijlociu, mai ales în Irak, unde persecuția poate conduce, în lunile următoare, la dispariția comunităților creștine.

Pe data de 31 ianuarie 2011, cei 27 de Miniștri de Externe ai Uniunii Europene nu au reușit să ajungă la un consens asupra unei declarații comune care să condamne persecuția religioasă, datorită faptului că unele țări s-au opus unei referiri explicite la creștini ca victime ale persecuției religioase.

Luni, 21 februarie, Domnul Teodor Baconschi va participa la Bruxelles la întâlnirea Consiliului Afacerilor Externe al UE. Cu această ocazie, Miniștrii vor rediscuta proiectul de declarație care condamnă „intoleranța, discriminarea și persecuția pe baza religiei sau convingerilor religioase”.

Ne așteptăm din partea Consiliului Miniștrilor UE să adopte, cu această ocazie, o declarație care să condamne explicit persecuția împotriva creștinilor și

să ofere măsuri concrete pentru a contracara situația actuală. Această declarație ar fi în conformitate cu poziția fermă și explicită pe această temă luată de către Parlamentul European pe 20 ianuarie 2011 și de către Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei pe 27 ianuarie 2011.

Conferința Episcopilor Catolici din România solicită, prin urmare, Ministrului Afacerilor Externe al României, Domnul Teodor Baconschi, să susțină proiectul de condamnare explicită a intoleranței, discriminării și persecuțiilor pe baza religiei sau convingerilor religioase în lume.

† **Virgil BERCEA**

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator,

Ioan F. Pop: secretar de redacție.

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Nicolae Costruț, pr. Ioan Erdeli, Maria-Mirela Filimon, Silvia Pantiș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;

Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;

E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Alexandru Toma

Str. Borsecului Bl. X16, Ap. 30

Tel: 0259.472.823; 0741.933.193

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Protopopiatul Zalău organizează

un

**Pelerinaj la Roma
cu ocazia Beatificării
Sfântului Părinte**

**Papa Ioan Paul Al II-lea
în perioada 27 Aprilie – 3 Mai 2011**

pe traseul:

**Zalău – Venezia – Roma (3 zile) –
Loreto – Padova – Zalău**

Cost: 150 Euro.

Cazarea va fi în parohii, cu saci de dormit.

Înscrieri până pe data de la 30 martie 2011.

Contact:

Pr. Daniel Bertean: 0740.878.369

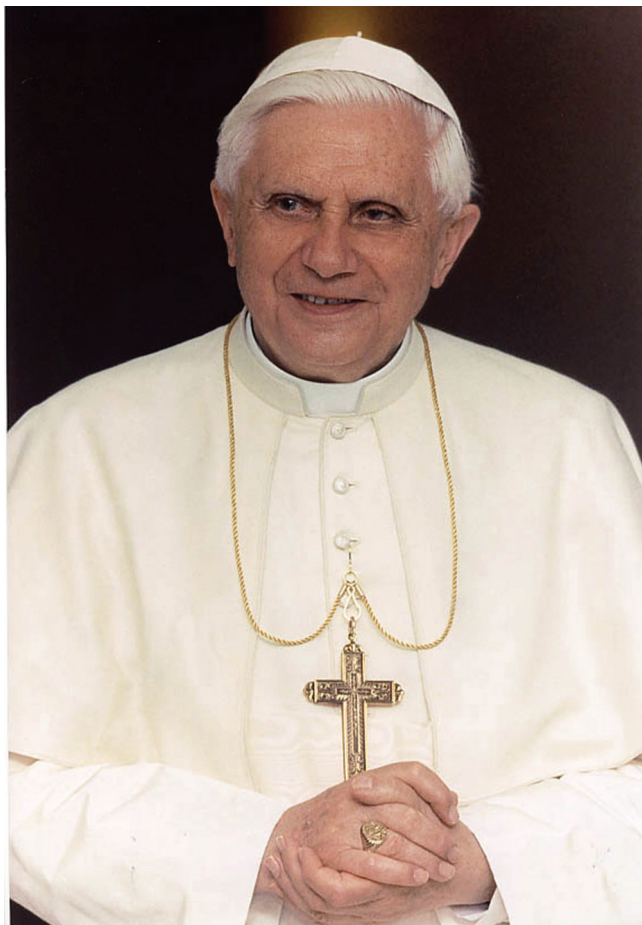
Pr. Ciprian Robotin: 0755.687.713

Pr. Valer Părau: 0742.024.342

Alocuțiunea Papei Benedict al XVI-lea la Rugăciunea *Angelus*

13.02.2011

„O societate mai solidară și mai fraternă, prin urmare mai creștină, ar fi putut evita moartea tragică a copiilor romi petrecută săptămâna trecută în periferia Romei, a afirmat Papa Benedict al XVI-lea, duminică, 13 februarie 2011, înainte de recitarea rugăciunii *Angelus* împreună cu mii de credincioși reuniți la amiază în Piața San Pietro.

Iubiți frați și surori,

În Liturgia acestei duminici continuă lectura așa-numitei Cuvântări de pe munte a lui Isus, care ocupă capitolele 5, 6 și 7 din Evanghelia după Matei. După Fericii, care sunt programul Său de viață, Isus proclamă noua Lege, Torah Sa, cum o numesc frații noștri evrei. Într-adevăr, Mesia, la venirea Sa, trebuia să aducă și revelația definitivă a Legii, și este tocmai ceea ce Isus declară: „Să nu credeți că am venit să desființez Legea sau Profeții. Nu am venit să desființez, ci să desăvârșesc”. Adresându-se ucenicilor săi, adaugă: „Dacă dreptatea voastră nu va întrece pe cea a cărturarilor și a fariseilor, nu veți intra în împărăția cerurilor” (Matei 5,17.20). În ce constă această „plinătate” a legii lui Cristos și această „dreptate” superioară pe care El o cere?

Isus explică aceasta printr-o serie de antiteze între poruncile vechi și modul Său de a le repropune. De fiecare dată începe: „Ați auzit că s-a zis celor din

vechime...” și apoi afirmă: „Eu însă vă spun...”. De exemplu: „Ați auzit că s-a zis celor din vechime: ‘Să nu ucizi’, iar dacă cineva va ucide, va fi tras la judecată” (Matei 5,21-22). Și așa de șase ori. Acest mod de a vorbi trezește mare impresie în oameni, care rămâneau înspăimântați, deoarece acel „Eu vă spun” echivala cu a revendica pentru sine aceeași autoritate cu a lui Dumnezeu, izvorul Legii. Noutatea lui Isus constă în mod esențial în faptul că El însuși „umple” poruncile cu iubirea lui Dumnezeu, cu forța Duhului Sfânt care locuiește în El. Și noi, prin credința în Cristos, putem să ne deschidem acțiunii Duhului Sfânt, care ne face capabili să trăim iubirea divină. De aceea, fiecare poruncă devine adevărată ca necesitate de iubire, și toate se reunesc într-o singură poruncă: iubește-l pe Dumnezeu din toată inima și iubește-l pe aproapele ca pe tine însuși.

„Plinătatea Legii este dragostea” scrie Sfântul Paul (Romani 13,10). În fața acestei exigențe, de exemplu, cazul trist al celor patru copii romi, morți săptămâna trecută la periferia Romei, când baraca lor a ars, impune să ne întrebăm dacă o societate mai solidară și mai fraternă, mai coerentă în iubire, adică mai creștină, nu ar fi putut evita un astfel de eveniment tragic. Și această întrebare este valabilă pentru atâtea alte evenimente dureroase, mai mult sau mai puțin cunoscute, care se întâmplă zilnic în orașele și satele noastre.

Dragi prieteni, poate nu este întâmplător faptul că prima mare predică a lui Isus se cheamă Cuvântarea de pe munte! Moise s-a urcat pe muntele Sinai pentru a primi Legea lui Dumnezeu și a o duce Poporului ales. Isus este însuși Fiul lui Dumnezeu care a coborât din Cer pentru a ne duce în Cer, la înălțimea lui Dumnezeu, pe calea iubirii. Mai mult, El însuși este această cale: nu trebuie să facem altceva decât să îl urmăm, pentru a pune în practică voința lui Dumnezeu și a intra în Împărăția Sa, în viața veșnică. O singură creatură a ajuns deja pe vârful muntelui: Fecioara Maria. Datorită unirii cu Isus, dreptatea ei a fost desăvârșită: pentru aceasta o invocăm „Speculum iustitiae – Oglinda dreptății”. Să ne încredințăm ei, pentru ca să călăuzească și pașii noștri în fidelitate față de Legea lui Cristos.

<http://www.oecumene.radiovaticana.org>

Episcopul Ioan Bălan

11 februarie 1880 - 4 august 1959

În continuare, revista *Vestitorul* va prezenta viața și biografia spirituală a celor șapte episcopi ai bisericii noastre propuși pentru beatificare. Sperăm că și în acest mod viața și activitatea lor eclezială va fi mai bine cunoscută în rândul credincioșilor, iar pilda lor ne va sta ca model de urmat în întreaga activitate creștinească.

Unul dintre prelații de seamă ai Bisericii Române Unite a fost Episcopul Ioan Bălan, ajuns în anul 1936 la Cârma Diecezei Lugojului. S-a născut la Teiuș la 11 februarie 1880, fiind al zecelea copil din cei doisprezece ai unei familii de țărani harnici și cu frica lui Dumnezeu. După isprăvirea instrucției din școala primară a urmat studiile liceale la Blaj, centrul greco-catolicismului nostru, și apoi este trimis la Seminarul Central din Budapesta, unde are ocazia să-i cunoască pe reputatul scriitor de mai târziu Ion Agârbiceanu și pe Ilie Dăian, cunoscut publicist, cu care leagă trainice prietenii.

În anul 1903 este hirotonit preot celib și numit „subprefect” la Internatul Vancean din Blaj, an în care își începe o rodnică activitate de colaborator la gazeta blăjeană *Unirea*, cu studii și articole din sfera problematicei Bisericii Române Unite. Peste un an își continuă studiile la Viena, iar la reîntoarcere este sprijinit în toate acțiunile lui de vestitul canonic blăjean Augustin Bunea, cărturar de seamă transilvănean. Fiind prieten cu Iuliu Maniu, candidează în alegeri pe listele Partidului Național Român, și este ales deputat, îndelnicire ce nu i-a plăcut, din cauza multor intrigi din sfera ei de interes și, dându-și seama de adevărata lui menire, părăsește politica.

Un moment de seamă în viața preotului Ioan Bălan este întâlnirea la Blaj, în anul 1908, cu preotul Vladimir Ghika, personalitate carismatică, ce făcuse studii la Roma și se convertise la catolicism. Împrietenindu-se, cei doi clerici erau uniți în cuget și simțiri, în așa fel, încât Ioan Bălan a fost invitat să viziteze Bucureștii. Impresia pe care i-a făcut-o tânărului preot Capitala României, cu cercurile ei culturale și religioase, a fost de bun augur. A fost primit de către Episcopul romano-catolic Raimund Netzhammer și, după ce a oficiat o Liturghie în baptisteriul catedralei bucureștene, s-a întâlnit cu cărturarii Marius Teodorian Carada, și el convertit la catolicism, Hildebrand Frollo și Iosif Frollo.

Datorită calităților intelectuale ale preotului Ioan Bălan și, mai cu seamă, însușirilor lui sufletești, el a cucerit atenția și prietenia multora, între care și a lui Ioan Bianu, personalitate culturală marcantă a vremii. După mai multe conciliabule cu episcopul romano-catolic și cu alți fruntași din Transilvania, domiciliați în București, s-a ajuns la ideea de a construi o biserică greco-catolică în Capitala țării, pe strada Polonă nr. 48, teren proprietate, atunci, a Bisericii Romano-Catolice. S-a întocmit un plan de construcție al basilicii, luându-se în

considerare caracteristicile stilului vechilor lăcașuri de închinăciune românești. În anul 1909, de ziua Sfinților Constantin și Elena, preotul Ioan Bălan, cu participarea arhiepiscopului romano-catolic din București, au sfințit piatra fundamentală a viitoarei biserici, iar din partea Mitropoliei greco-catolice din Blaj a fost prezent Ioan Micu Moldovan.

S-a născut atunci ideea că Bucureștii, orașul de frunte al României, ar avea nevoie de un confesor greco-catolic. Datorită faptului că preotul Ioan Bălan era deosebit de activ la Blaj, atât pe plan cultural, cât și în pastorație, unii dintre fruntașii Mitropoliei s-au opus plecării lui definitive în București. A fost sprijinit din nou de același canonic Augustin Bunea și, astfel, tânărul preot Ioan Bălan, pleacă, în anul 1909, la București, cu pașaport maghiar. Biserica de pe strada Polonă era ridicată în roșu, apoi, în scurtă vreme conscripția ei a fost terminată. Era mică, dar de o deosebită frumusețe. Poate fi văzută și astăzi, ea fiind administrată de Biserica Ortodoxă Română. Pentru a-i ușura întreținerea materială, Episcopul romano-catolic l-a numit pe Ioan Bălan profesor de Limba română și Limba latină la micul seminar al Arhiepiscopiei bu-

(continuare în pag. 5)

(urmare din pag. 4)

cureștene, unde beneficia și de locuință. Episcopul era un redutabil cunoscător al ritului român bizantin, pentru că fusese o vreme rectorul Colegiului Pontifical Grec din Roma și, ca atare, își dădea perfect de bine seama de importanța covârșitoare a Bisericii Române Unite din București.

După instalare, preotul Ioan Bălan începu recenzarea credincioșilor greco-catolici din București, ținând o evidență clară a lor, iar biserica a fost sfințită în ziua de Sfântul Nicolae, cu toate că s-au întâmpinat unele greutăți din partea clerului ortodox român. Pictura bisericii a fost sprijinită financiar de către Ioan Bianu, iar în anul 1919 preotul Ioan Bălan a fost ridicat la rangul de protopop.

Dat fiind faptul că preotul Ioan Bălan era cetățean al statului austro-ungar, a fost arestat în anul 1916 și dus la fortul Domnești, împreună cu alți clerici catolici și laici. La acea închisoare, Ioan Bălan a rostit nenumărate predici în fața deținuților. A fost mutat apoi la Huși, unde existau multe călugărițe romano-catolice, și de acolo la Iași, unde a început să poarte discuții cu I.G. Duca. Dat fiind faptul că Ioan Bălan vorbea curent limba franceză, a lucrat la Spitalul Militar București – refugiat pe atunci la Iași -, ca traducător sau în alte servicii. Pe acea vreme și scriitorul Ion Agârbiceanu era refugiat la Roman și mergea des la Iași să se întâlnească, la fertile discuții, cu prietenul său Ioan Bălan. Un merit însemnat are protopopul Ioan Bălan și în construirea bisericii „Maica Domnului” din București, de pe strata Aquila, pentru care chiar Papa Pius al X-lea le-a donat suma de 20.000 franci francezi.

După anul 1919 Ioan Bălan revine la Blaj și devine canonic mitropolitan, iar din 1921 rector al Academiei de Teologie. În anul 1948 este arestat, împreună cu ceilalți episcopi greco-catolici, și trimis la Dragosla-

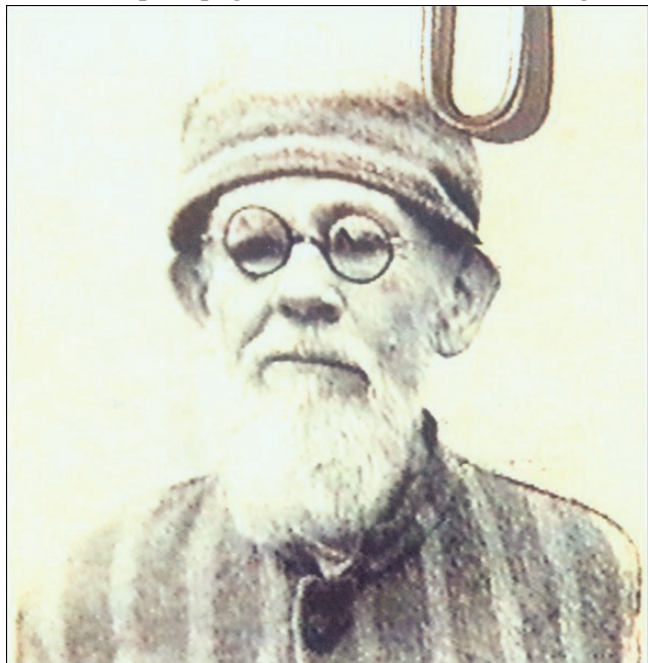
vele, Căldărușani, apoi între 1950-1955 în închisoarea de la Sighet... în anul 1959 a decedat într-un spital din București, după ce a fost internat la Mănăstirea Curtea de Argeș și Ciorogârla între anii 1955-1959.

Canonicul Ioan Bălan era de părere că o bună pastorație nu se poate realiza decât cu preoți de o înaltă ținută intelectuală și spirituală. În acest scop înființează Asociația Sfântul Nichita, al cărui președinte a fost. Publică, în 1934, la Blaj, o broșură tocmai în acest scop, intitulată Rostul Asociației preoțești Sfântul Nichita al Remesiane, ce cuprinde statutele de funcționare: organizație bisericească a cărei menire este desăvârșirea creștinească a preoților, îndeosebi a celor celibi. După ce ajunge episcop la Lugoj, ca urmare a trecerii vlădicului Alexandru Nicolescu în scaunul mitropolitan, în 1936, Ioan Bălan se străduiește să trimită în străinătate, la studii, cât mai mulți clerici români și, în același timp, sprijină ordinele călugărești, o continuare a activității de la Blaj, unde i-a ajutat mereu pe călugării asumpționiști francezi în misiunea lor educativă.

Ioan Bălan a fost un ales cărturar, un om cu o temeinică pregătire intelectuală, o strălucită cultură umanistă. Vorbea curent mai multe limbi, printre care elena și ebraica, ceea ce i-a permis să se documenteze temeinic asupra problemelor capitale ale Bisericii Catolice și ale celei răsăritene. A fost colaborator al revistei Convorbiri literare, în timpul directoratului lui Simion Mehedinți; la Unirea din Blaj și în comitetul de redacție la principala revistă teoretică a Bisericii Române Unite, Cultura Creștină. Este autor a mai multor volume, de o reală importanță pentru desăvârșirea credinței catolice românești.

Preocupându-se de problema limbii liturgice românești, a cercetat temeinic subiectul și, la sugestia lui Alexandru Rusu, pe atunci redactor-responsabil al Culturii Creștine din Blaj, a redactat prima lui carte, Limba Cărților Bisericești, studiu istoric, filologic și liturgic, apărut la Blaj în anul 1914. Foarte multe capitole au fost inserate inițial în revista blăjeană. Studiul se referea la cărțile de ritual bisericesc de rit bizantin, în limba lor veche românească, precum și la modificările ulterioare aduse acestor texte în spirit de modernizare grăbită, care, după opinia savantului Ioan Bălan le-a alterat puritatea originală. Tematica studiului e complexă: traduceri Sfintei Scripturi, autorii cărților liturgice, cuvântările bisericești, activitatea lui Roman Melodul, Biblia lui Samuil Clain și latinizarea, uneori cam exagerată, a terminologiei unor cărți. Un studiu foarte îndrăzneț, a cărui concluzii sunt neînduplecabile: „Ceea ce am avut pe inimă am spus” (p. 272). Cărturarul prelat era un om cu convingeri neștrămutate, știa să-și afirme puternic ideile. Volumul se susține pe o temeinică și riguroasă documentare, o interpretare

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

în spirit hermeneutic, o lucrare a unui savant, ce are în vedere nu numai aspectul filologic și lingvistic, ci mai cu seamă cel dogmatic, religios.

De la aceste preocupări, până la studierea vieții și activității Mântuitorului, nu era decât un pas. Astfel, în anul 1922, publică *Viața lui Isus*, tipărită la Blaj, „pe înțelesul tuturor” (a doua ediție a apărut în 1945, la Lugoj), o carte ce propovăduiește învățăminte evanghelice. Cu ocazia tipăririi ediției de la Lugoj, autorul ei scrie: „Poporul românesc poate niciodată nu a avut o așa de mare lipsă să fie dus la Isus, ca în aceste zile foarte grele” (p. 3).

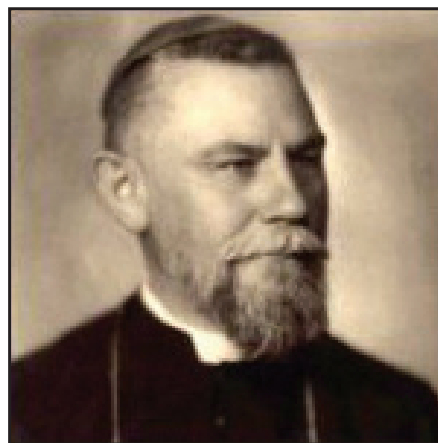
Peste numai trei ani de la prima ediție a *Vieții lui Isus*, tipărește *Noul Testament* (Oradea, 1925) din prefața căruia reținem: „Scumpă ne este Scriptura, dar mai scumpe ne sunt Evangheliile, căci după însemnarea lor, ele ne aduc cea mai bună veste, arătându-ne viața și învățătura a însuși Mântuitorului. Când le citim parcă umblăm cu Dânsul și chiar de pe sfintele lui buze primim cuvintele de mângâiere” (p. 5). Să menționăm și faptul că *Noul Testament* s-a tipărit pe cheltuiala Episcopului Valeriu Traian Frentiu.

Între anii 1932-1933 tipărește la Vatican două volume cu texte de Drept canonic, ediții filologice cu specială privire asupra Bisericii românilor, *Fontes juris canonici ecclesiae rumanae* și *Fonti rumeni. Disciplina bizantină*.

Cu prilejul consacrării ca Episcop, s-a pregătit sufletește în mănăstirea călugărilor bazilitani din Bixad, județul Satu Mare, și a fost sfințit în catedrala mitropolitană în noiembrie 1936, ocazie cu care a rostit cuvântarea intitulată „Spre culmile Sionului”, ce s-a tipărit inițial în paginile revistei *Sionul românesc*, foaia diecezană a Episcopiei Lugojului, iar în anul următor în volum.

În vremea acestui episcopat ne-a dăruit și volumul *Îndrumări pentru organizarea și conducerea Congregațiilor mariane* (1942), Lugoj. Aceste cincizeci de pagini au fost și ele publicate inițial în *Sionul românesc*, după care, la dorința multor preoți, s-au tipărit în volum. Suntem în perioada în care reuniunile mariane cunoșteau o mare dezvoltare în Biserica Română Unită; se consemnează rezultatele fructuoase, după ce se definește statutul Congregației mariane, istoricul și modalitatea de constituire în fiecare parohie. Se publică și statutele de funcționare, după o lucrare mai veche a canonicului orădean Aloisie Tăutu, „din care am luat rânduiala primirii în congregație”. Volumul Episcopului Ioan Bălan a fost de o maximă utilitate preoților parohi, fapt observat și de gazeta blăjeană *Unirea*, care scrie: „E o tipăritură lucrată cu temei și bine venită” (1942, nr. 25 din 20 iunie, p. 4).

Și o ultimă carte a Episcopului Lugojului este Logodna solemnă, tipărită la Blaj în 1945, un studiu istoric bazat pe prescripțiile canoanelor bisericești, răsăritene și latine, cu privire la ceea ce ar trebui să fie

logodna, o promisiune pentru căsătorie.

Nu putem să nu amintim aici traducerea enciclicei Papei Pius al XI-lea, „Ad catolici sacerdoti” (*Despre preoția catolică*) din 1936,

text fundamental cu privire la vocația preoțească.

Trebuie menționată, în mod deosebit, activitatea lui Ioan Bălan la revista *Cultura Creștină*, la amândouă seriile ei de apariție fiind în comitetul de redacție. Studiile publicate se referă la viața lui Ieremia Valahul, atunci încă puțin cunoscut de noi, probleme de codificare a *Dreptului Canonic Oriental* (în anul 1929 a fost delegat al Provinciei Mitropolitane greco-catolice românești în Comisia Pentru Codificarea Dreptului Canonic Oriental cu sediul la Roma), alte studii: unele sinoade bisericești, martirii creștini și problemele de liturgică, o cercetare *Eminescu și teologiei români uniți din Viena* (1919). Pe drumul deschis de Augustin Bunea a studiat și publicat articole despre autonomia noastră bisericească.

A urmat apoi calvarul: 28 octombrie 1948 îi aduce arestarea la Lugoj, iar de acolo este dus la București și, apoi, împreună cu ceilalți episcopi greco-catolici, purtați pe la diferite mănăstiri și păziți ca pe rău făcători, cu finalul în temnița din Sighet. În 1955 episcopii care au supraviețuit detenției (cei trei din episcopii eparhioți, n.n.) între care și Episcopul Ioan Bălan, au fost transferați la Curtea de Argeș cu domiciliu obligatoriu. Era îmbătrânit și adus de spate, dar spiritul îi era mereu viu și curat ca înainte. Așa și-l amintește un prelat greco-catolic, în viață încă, și care i-a urmat în scaunul episcopal (IPS Ioan Ploscaru, n.n.). În anul 1959 IPS Ioan Ploscaru este deținut pentru aceeași credință, la închisoarea din Dej. El l-a comemorat pe fostul Episcop al Lugojului în fața colegilor preoți din temniță, făcându-i următoarea caracterizare: „Dumnezeu îi va tripla coroana de dascăl, de feciorelnic și de martir, pentru munca de evanghelizare, pentru viața curată și pentru suferințele ce le-a îndurat în închisoare” (cf. Nae Antonescu, în *Contemporanul*, nr. 13-14/1993).

Informații preluate din cartea „Cei 12 Episcopi Martiri”, a Ierom. Silvestru Augustin Prunduș și a Pr. Clemente Plăianu, apărută la Casa de Editură „Viața Creștină”, Cluj-Napoca, 1998.

Beatificarea Papei Ioan Paul al II-lea

Interviu cu episcopul Virgil Bercea realizat de Cristian Bădiliță

Cristian Bădiliță: *Preasfinția Voastră, Papa Benedict al XVI-lea a confirmat faptul că pe 1 mai 2011 va avea loc ceremonia de beatificare a predecesorului său, Ioan Paul al II-lea. Din perspectiva istoriei creștinismului rapiditatea cu care s-a ajuns la această beatificare nu e ceva extraordinar. Francisc din Assisi a fost sanctificat imediat la cererea „poporului credincios”. În 1983, printr-o bulă papală, însuși Ioan Paul al II-lea impunea începerea procesului beatificării abia la cinci ani de la deces. Două prime întrebări: de ce s-a ales acest interval, de cinci ani, și de ce Papa Benedict al XVI-lea a hotărât să nu țină seama de prevederile acestei bule papale?*

Virgil Bercea: Canonizarea unei persoane, adică ridicarea ei la gloria altarelor, din partea Bisericii este rodul înlănțuirii mai multor aspecte referitoare la persoana respectivă. În primul rând este un act solemn, un act de cult, prin care Biserica recunoaște că persoana respectivă a intrat în mentalul colectiv al unei comunități, al unei țări sau la nivel de Biserică Universală ca fiind demnă de această slavă. Apoi, acestei persoane i se recunoaște profunzimea credinței pe care a trăit-o și a împărtășit-o în timpul vieții. Acest fapt îndeamnă pe toți creștinii să-și trăiască viața și credința într-o manieră mai profundă, mai radicală. Condiția ineluctabilă pentru ridicarea la gloria altarelor este sfințenia vieții respectivei persoane verificată prin proceduri canonice formale, prin așa zisul „proces canonic” sau „cauza de beatificare, respectiv canonizare” și percepută de poporul credincios. Toate acestea necesită un anumit interval de timp: mai ales receptarea de către comunitate, pătrunderea în mentalul colectiv și acceptarea de către un număr cât mai larg de credincioși că persoana respectivă a trăit o viață sfântă.

Tradiția Bisericii face ca anumite decizii să nu se ia pripit, ci să se acorde timp pentru ca lucrurile să se verifice și comunitatea Bisericii să confirme sfințenia. Sunt legi bisericești care pot fi promulgate de autoritatea supremă a Bisericii, Conciliu, Sinod, Papă, și care pot fi valabile pentru o anumită perioadă sau care pot

fi schimbate, îmbunătățite, corectate în timp. În acest sens, Papa Ioan Paul al II-lea a emanat în 1983 Constituția Apostolică „Divinus Perfectionis Magister” referitoare la legislația privind cauzele sfinților care prevede, printre altele, că timpul necesar să treacă până la începerea unui proces de beatificare pentru o anumită persoană care a murit în faimă de sfințenie este de cinci ani. Dispensa pentru derogarea de la regula stabilită de sus amintita Constituție, pentru începerea procesului de beatificare al Papei Wojtyła, a fost dată de Papa Benedict pe 13 mai 2005. De altfel, însuși Papa Ioan Paul al II-lea a dat o astfel de dispensă când a fost vorba de începerea procesului de beatificare pentru Maica Tereza de Calcutta, care a fost ridicată la gloria altarelor la doar șase ani și câteva săptămâni după moarte.

Papa Ioan Paul al II-lea a fost o persoană și o personalitate cu totul ieșită din comun a sfârșitului de secol și a începutului celui de-al III-lea mileniu. Dacă ne gândim la vârsta, vigoarea, calitățile umane și intelectuale și, mai ales, la formarea spirituală pe care le avea la începutul pontificatului; dacă ne gândim la maniera în care a marcat epoca sa prin faptul că venea de dincoace de cortina de fier; dacă luăm în considerare valoroasa moștenire magisterială pe care ne-a lăsat-o alături de numeroasele călătorii apostolice prin care a întâlnit mase imense de oameni creștini și necreștini și cărora le transmitea acea iubire inefabilă, gratuită și credibilă și care le întărea speranța și convingerile în viață și în Domnul; și, dacă luăm în considerare faptul că la moartea Papei tinereții cu care începuse acea aventură fantastică a „GMG-urilor”, Întâlnirile Mondiale ale Tinerilor, erau la 35-45 de ani și erau cu toții în piața San Pietro, dar nu pentru a striga „Giovanni Paolo secundo te quiere todo el mundo”, ci „santo subito”; și, în plus, dacă mai luăm în seamă acel pelerinaj la catafalcul pontifului mort a milioane de persoane, în spirit de rugăciune, precum în fața sfintelor moaște, îl înțelegem pe Papa Benedict și îi înțelegem și decizia de a permite începerea procesului de canonizare printr-o derogare, la câteva săptămâni după moartea Papei Wojtyła.

Poporul drept credincios, tineri și vârstnici, oameni simpli sau universitari, europeni sau africani, americani sau asiatici cu toții erau convinși că acest om a trăit o viață cu și pentru Domnul, o viață de credință care putea să fie model pentru toți. Acest popor a văzut stilul de viață al Papei, maniera în care și-a asumat misiunea apostolică, precum și felul în care a acceptat suferința și și-a dat seama că este omul lui Dumnezeu, un om al rugăciunii, un om care știe să asculte glasul Domnului și care înțelege lumea contemporană din această perspectivă. Probabil că vă mai amintiți cum sufla vântul în ziua înmormântării Papei în piața San

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

Pietro, cum învățea foile Evangheliei pusă pe sicriu, cum sufla „ornatele” episcopilor și cardinalilor care concelebrau – parcă era Spiritul Sfânt pe acolo printre noi cu suflul său cel sfânt și voia să însuflețea tuturor convingerea că acest om se îndrepta direct către „casa Tatălui” în ceruri și de acolo de sus, de dincolo de zări se roagă pentru noi în fața tronului ceresc.

Da, așa e. A fost un moment extraordinar. Aș reveni asupra „formalităților” ecleziale. Care sunt etapele și condițiile beatificării și, ulterior, sanctificării unui credincios în catolicism? Cine se ocupă de „dosarul Ioan Paul al II-lea” și ce s-a întâmplat până acum?

Cum spuneam, Biserica Catolică beatifică sau canonizează acele persoane care în timpul vieții au trăit în mod eroic virtuțile creștine sau au murit în *odium fidei* („din ură față de credință”), adică persecutați pentru credință și pentru Cristos. Se ajunge la beatificare și apoi la canonizare numai după ce faima trăirii eroice a virtuților este constatată de către autoritatea ecleziastică prin reputația de sfințenie care a intrat în mentalul colectiv al comunității creștine din care au făcut parte acele persoane și este unanim recunoscută. Apoi trebuie să se adauge argumente irefutabile privind miracolele. De altfel, sfinții sau fericii nu sunt nici zei și nici semize – sunt persoane care au trăit în dragostea Domnului și au devenit servitori fideli și devotați Domnului prin împlinirea poruncilor și trăirea Evangheliei și a virtuților la modul absolut. Originile canonizării le găsim, în doctrina catolică, în invocările și rugăciunile pe care credincioșii le-au formulat încă de la începuturile creștinismului. Dumnezeu singur este adorat de către creștini, lui singur i se aduce cultul de *latră*, „adorare”; cultul de „hiperdoulie” i se aduce doar Maicii Sfinte, iar apoi, sfinților, prin cultul de „doulie”, li se acordă o reverență umilă și sunt onorați, de către aceiași credincioși, pentru darurile supranaturale primite de la Dumnezeu și, care i-au ajutat să dobândească și să moștenească viața veșnică, să ajungă în casa Tatălui și să Îl vadă la față.

Unei persoane care a trăit astfel i se poate deschide procesul de beatificare la nivel diecezan, eparhial, iar acest proces trebuie să urmeze prescripțiile prevăzute de Constituția Apostolică „*Divinus Perfectionis Magister*”, respectiv toate normele și prescripțiile Congregației pentru cauzele sfinților. Nu voi intra în detalii, acestea se găsesc foarte ușor pentru cei interesați.

Postulatorul, căci acesta este termenul tehnic al persoanei care se ocupă de un proces de beatificare, în cazul Papei Ioan Paul al II-lea, este Monseniorul Sławomir Oder, preot polonez care lucrează de peste 20 de ani în Roma în cadrul Vicariatului. Procesul de beatificare a servului lui Dumnezeu Ioan Paul al II-lea s-a deschis la Roma, de către Cardinalul Camillo Ruini, la data de 28 iunie 2005 și la Cracovia, în Catedrala Wawel, la data de 4 noiembrie același an. Era normal

să se deschidă procesul în ambele locuri, pentru că Papa fusese Arhiepiscop de Cracovia, iar apoi a devenit Episcopul Romei. Drumul parcurs de procesul de canonizare este cel prevăzut de normele în vigoare ale Bisericii, riguros și analitic în același timp. Faza diecezană a procesului Papei s-a încheiat la data de 2 aprilie 2007, moment în care s-au citit procesele verbale care privesc mărturiile a 130 de persoane favorabile sau nu beatificării, respectiv concluziile teologice și istorice în cauză, iar apoi toate documentele procesului au fost încredințate Congregației pentru cauzele sfinților.

Una din condițiile beatificării este atestarea a cel puțin două miracole. Primul, validat, este vindecarea unei călugărițe. Cum s-a întâmplat? Puteți reaminti și comenta pe scurt episodul?

Pentru ca procesul să meargă înainte este necesar să se întâmple o minune, un miracol verificabil de către o comisie de medici. Se pare că acest lucru s-a întâmplat, pentru că medicii s-au pronunțat favorabil. Este vorba de însănătoșirea inexplicabilă a măicuței franceze Marie Simon-Pierre care era bolnavă de parkinson. Boala i-a fost diagnosticată în 2001; după moartea Papei Ioan Paul al II-lea, care și el a suferit în ultimii ani de parkinson, Maica Marie Simon-Pierre a început să se roage Papei Ioan Paul, să-l roage să-i mijlocească de la Dumnezeu harul vindecării, iar acest lucru, conform mărturiei măicuței, s-a întâmplat în seara zilei de 2 iunie 2005.

„În acea seară”, spune Maica Marie Simon-Pierre, „către orele 21 am vrut să scriu ceva și am fost foarte surprinsă să văd că pot scrie fără să tremur. Apoi m-am trezit pe la 4.30 surprinsă că am dormit și că ceva s-a schimbat, că trupul meu nu mai era rigid, încordat ca întotdeauna și că reușeam să mă mișc normal. Eram complet transformată. Am simțit o forță și o pace interioară precum o nou-născută. M-am dus la rugăciune, iar pe la 6 m-am dus cu comunitatea la Liturghie, mi-am dat seama că brațul stâng se mișca și nu mai era blocat. În timpul Sfintei Liturghii am simțit că eram vindecată. Ceea ce am trăit rămâne un mister dificil de explicat în cuvinte”. Și continuă călugărița: „Benedict al XVI-lea a autentificat această însănătoșire ca fiind miraculoasă. Pentru mine este un mare har, dar în același timp un semn pentru Biserică, pentru Congregația noastră, pentru Franța și pentru lumea întreagă. Sper ca această însănătoșire miraculoasă să fie un semn, iar telecamerele să nu mai vină la mine, ci să se îndrepte către Cristos care a venit pentru noi și pentru toți cei în suferință.”

Se pare că s-ar mai fi întâmplat alte 251 minuni și însănătoșiri miraculoase atribuite Papei Ioan Paul al II-lea, dar înainte de a striga „minune”, Biserica este foarte prudentă și acestea sunt meticolos studiate prin cercetări medicale și alte studii care să confirme realitatea și adevărul. Ceea ce s-a întâmplat cu călugărița Marie Simon-Pierre este considerat de către Biserică

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

a fi adevărat și a permis Papei Benedict al XVI-lea să promulge decretul de atribuire al miracolului, necesar pentru beatificarea oricărei persoane, și să stabilească data de 1 mai 2011 pentru beatificarea Papei Ioan Paul al II-lea.

Se știe cât de apropiați au fost Papa Ioan Paul al II-lea și cardinalul Ratzinger încă de pe vremea lucrărilor Conciliului Vatican II. Jurnaliștii occidentali consideră acest cuplu ca fiind obstacolul principal în calea „modernizării” Bisericii catolice. Or, faptele dovedesc exact contrariul: ei au făcut parte din vocile de deschidere, de aggiornamento, în sens patristic, al catolicismului, reabilitând mulți teologi de anvergură care fuseseră trași pe linie moartă în anii 1950. Cum este perceput acest cuplu de către ierarhia romano-catolică și greco-catolică?

Ultimii doi papi ai Bisericii Catolice sunt două personalități puternice care atunci când au ajuns la cârma „corabiei lui Petru”, erau convinși că Dumnezeu este stăpânul istoriei, iar omul un pion în mâinile iubitoare ale acestuia.

Papa Ioan Paul al II-lea s-a născut la data de 18 mai 1920 la Wadowice în Polonia, a fost numit episcop auxiliar de Cracovia la 4 iulie 1958 de către Papa Pius al XII-lea, iar la 13 ianuarie 1964 a fost numit Arhiepiscop de Cracovia de către Papa Paul al VI-lea, care mai apoi l-a creat cardinal pe 26 iunie 1967. Arhiepiscopul Wojtila de Cracovia a participat la toate sesiunile Conciliului. În schimb, Papa Benedict al XVI-lea s-a născut la 16 aprilie 1927, iar în timpul Conciliului, ca tânăr profesor, a participat și el la Conciliu, ca teolog consultant al Arhiepiscopului de Köln, Cardinalul Josef Frings. În această perioadă, profesorul Ratzinger a avut șansa de a se întâlni cu marii teologi Henri De Lubac, Jean Daniélou, Yves Congar, Gérard Philips precum și pe ceilalți cardinali și episcopi din lumea întreagă care participau la acest eveniment extraordinar din viața Bisericii Catolice și de a-și îmbogăți mult cunoștințele teologice. Și unul și celălalt au participat activ și și-au adus contribuția la elaborarea și definitivarea documentelor Conciliului.

Când Ioan Paul al II-lea a fost ales Papă avea 58 de ani, era viguros, puternic și a dat un impuls neașteptat Bisericii și lumii prin gândirea și modul său de acțiune. Cu această vigoare a impus un *aggiornamento* voit de părinții conciliari și care devenea normalitate, creând echilibru și stabilitate în Biserică. Benedict al XVI-lea a urcat pe „scaunul lui Petru” la 81 de ani, recunoscut ca fiind cel mai bun teolog al Bisericii Catolice. El încearcă să mențină echilibrul și stabilitatea Bisericii dincolo de toate atacurile din interior sau din exterior la adresa acesteia. Primul era profesor de morală cu vădite veleități filozofice și poetice, deosebit de tenace în dărâmarea „zidurilor și a cortinelor”; al doilea este un fin dogmatician, care scrie profund, dar pe înțe-

lesul tuturor, cu înclinații spre muzica clasică și marea literatură, care demontează pas cu pas ideologiile și încearcă să aducă pacea și buna înțelegere prin promovarea valorilor perene ale credinței. Cei doi s-au cunoscut pe vremea Conciliului, apoi Ratzinger este numit Arhiepiscop de München și Freising, în 1977, iar în 1978 creat cardinal de către Papa Paul al VI-lea. Ioan Paul al II-lea, în 25 noiembrie 1981, îl numește Prefect al Congregației pentru doctrina credinței. Au lucrat împreună din 1981 până în 2005, 24 de ani, unul ca Papă celălalt conducând cea mai importantă Congregație - doctrina credinței. De fapt, s-au susținut reciproc, discret și constant unul pe celălalt. La moartea primului, cardinalii au înțeles că Prefectul de la Doctrina Credinței putea continua și desăvârși o lucrare începută și astfel l-au ales papă. Unii au impresia că Papa Benedict dorește să se întoarcă înainte de Conciliu permițând celebrarea Liturghiei lui „San Pio V”. Nu, este o continuitate în deschidere, pentru că Biserica este mamă pentru toți și în Biserică este loc pentru toți. În plus, dacă privim acest om cu atenție, Benedict al XVI-lea nu face altceva decât să-l vestească pe Cristos Domnul, fiind convins că trebuie să ne încredem în Dumnezeu. E preocupat să-i întărească în credință pe toți creștinii, convins că în slăbiciunile umane singurul reazem este Spiritul Sfânt.

L-ați întâlnit personal pe Ioan Paul al II-lea. Care sunt amintirile directe pe care le aveți și cum l-ați caracteriza?

Da, l-am întâlnit de foarte multe ori pe Papa Ioan Paul al II-lea – când mă vedea, mă recunoștea. Dar sunt câteva momente care m-au marcat. Printre acestea, prima întâlnire personală, care s-a întâmplat în octombrie 1990. Eram deja la studii la Colegiul Urban din Roma, iar Preasfințitul Alexandru Todea participa la Sinodul Episcopilor. Astfel am participat, într-o dimineață, la o Liturghie cu papa celebrată în Capela Privată la care au participat și alți studenți români. La sfârșit, Papa ne-a salutat personal pe toți participanții, iar Preasfințitul Todea ne prezenta – eram așa de emoționat, că nu am putut spune nici un cuvânt și nici nu-mi aduc aminte ce mi-a spus Papa. Apoi lucrurile s-au schimbat și încet, încet am participat la diverse întâlniri, iar la un moment dat am fost chemat de secretarul particular al papei, Monseniorul Stanislaw Dziwisz, pentru a-i citi papei un text în limba română. Papa trebuia să țină un discurs în română și voia să audă pronunția română. Când am ajuns, pe un coridor lăaturalnic, la apartamentul Papei am fost introdus direct, iar papa s-a apropiat de mine, mi-a pus mâna pe după cap pe umăr și ne-am îndreptat împreună spre o măsuță. Cred că picioarele mi se împleteau, dar Papa mi-a spus foarte natural și jovial: „Te rog să-mi citești acest text tare și rar.” Mi-am făcut curaj, dar oricum primele cuvinte cred că le-am bâlbâit, apoi mi-am revenit și am citit textul clar. Știam ce tre-

(continuare în pag. 10)

(urmare din pag. 9)

buie făcut, deoarece Preasfințitul Todea, în alte ocazii, mă pusese să repet de multe ori texte pe care uneori le turuiam. A mai fost un moment cu totul deosebit, în timpul vizitei de la București, când, la Cimitirul Bellu, m-a prins de mână și mergeam împreună la pas spre mormântul Cardinalului Iuliu Hosu. Eu eram un mic baston pentru un „mare om”, pentru „Karol cel Mare”.

Așa cum foarte multă lume l-a iubit pe Papa Ioan Paul al II-lea și eu l-am iubit din tot sufletul și am plâns la catafalca îngenucheat ca în fața unui sfânt. Acolo, stând în genunchi, alături de alți episcopi și cardinali, am înțeles cât de mult a însemnat acest om pentru noi.

Cunoaștem foarte bine rolul, direct și indirect, pe care acest „Papă de la Răsărit” l-a jucat în procesul de descompunere a regimurilor comunist-ateiste. În Europa de Est a fost un Papă iubit; în Europa de Vest, a fost „controversat”. Pentru Europa de Est el a fost un adevărat om al lui Dumnezeu, un eliberator, mesager al Evangheliei; pentru Europa de Vest, care se interesează mai mult de „mistica prezervativului” decât de Dumnezeu, el a fost socotit ca un „reacționar”. Nu credeți că beatificarea lui va stârni reacții ostile în rândul „intelectualilor” vest-europeni, care se vor repercuta negativ asupra Bisericii catolice?

Sigur că da, controversile de toate genurile le găsiți deja în întreaga mass-media. Unii cântă „aleluia”, alții văd o mascaradă în tot procesul de beatificare; unii îl văd ca un „eliberator” pe Ioan Paul al II-lea, alții ca un „populist”. Din păcate, mulți dintre intelectualii europeni sunt de stânga, deci ușor comuniști, chiar dacă unii dintre ei sunt foarte bogați. Această tendință de stânga a fost și rămâne anticatolică, antiDumnezeu și promovează ideile comuniste în straturi foarte largi ale societății, ideologizează și ceea ce ar trebui să rămână la nivelul bunului simț. Cu siguranță aceștia și media coordonată de aceștia sunt împotriva canonizării lui Ioan Paul al II-lea. Adevărul este că marea majoritate a catolicilor se bucură și doresc canonizarea Papei Wojtila, ei au așteptat în tăcere, la rând, zi și noapte pentru a trece și a se ruga în fața catafalcului, ei au strigat în piață „santo subito” și, alături de aceștia mulți, foarte mulți necatolici se bucură și ei pentru acest eveniment. Păcat că acești intelectuali nu au trăit câteva luni în „paradisul” comunist prin care am trecut noi, sau n-au experimentat „fenomenul Pitești” și „zarca” de la Signet.

Există vreo legătură între canonizarea cuiva și cultul personalității?

Biserica prin sfinții ei nu promovează nicidecum un cult al personalității. Știm bine cine au fost un Napoleon, un Marx, un Lenin, un Hitler, un Pol Pot, un Fidel Castro. Biserica, în schimb, aduce un cult liturgic unei persoane pe care Dumnezeu a binecuvântat-o cu haru-

rile sale, iar aceasta a răspuns chemării divine. Și, la fel de bine știm cine este un Sfânt Francisc din Assisi, o Sfânta Tereza de Lisieux, o Maica Tereza de Calcutta sau un Ioan Paul al II-lea. În puține cuvinte, sfințenia unei creaturi nu este nimic altceva decât manifestarea, expresia sfințeniei lui Dumnezeu.

De ce papalitatea are „presă proastă” în rândul jurnaliștilor și a intelectualilor vest-europeni, ba chiar și în rândul multor catolici? În Franța, aproape 50% dintre catolici se declară anti Benedict al XVI-lea și nu puțini erau ostili lui Ioan Paul al II-lea.

Pentru că Papa spune Adevărul și propovăduiește Evanghelia lui Cristos, poruncile dumnezeiești, valorile morale și principiile fundamentale după care să se conducă persoanele, țările și lumea. El propovăduiește binele comun și viața și ... Pentru aceste lucruri simple, dar cu valoare perenă, este normal ca Papa să aibă „presă proastă”. Presa nu are nevoie de ceva stabil. Când totul se mișcă, când nu mai sunt valori, răul devine punct de referință, creează știri de senzație în fiecare zi și la orice oră. Dureroasa problemă a pedofiliei în rândul preoților o putem încadra în acest context. Presa a creat știri de senzație și a reușit să arunce o lumină foarte proastă asupra întregii Biserici. Știm cu toții că nu există pădure fără uscături – aceasta nu scuza abuzurile, din contră întărește regula. Preotul este un „alter Christus”, iar acei preoți trebuiau să-și aducă aminte de acest lucru și nu ar fi trebuit să se comporte așa cum s-au comportat. Dar Papa personal s-a implicat pentru a se face lumină, iar cei vinovați să plătească în fața oamenilor și a lui Dumnezeu. În același timp, aceasta nu înseamnă ca va dispărea pedofilia. Aceste abuzuri au zguduit Biserica, dar presa nu trebuie să demonizeze ori să transforme în ideologie fapte de acest gen. Doar Adevărul ne face liberi, iar Papa, cu multă înțelepciune merge pe acest principiu. Adevărul este unul Singur – Cristos, iar preotul trebuie să se raporteze mereu la Cristos.

Mai este o categorie de presă, destul de largă, care nu numai că nu reușește să vadă niciodată binele făcut de Biserică, dar și pe acesta îl contorsionează și-i dă interpretări din cele mai diverse. A procedat astfel în timpul Pontificatului Papei Ioan Paul al II-lea și continuă să o facă acum, dar, repet, Biserica nu se ghidează după presă, sau după mass-media, ci după Evanghelia, Sfânta Tradiție și după magisteriu. Biserica și Papa respectă libertatea de conștiință, libertatea și libera exprimare a presei și promovează etica și deontologia profesională în transmiterea adevărului și a binelui de către mass-media.

Cum ați caracteriza pontificatul lui Ioan Paul al II-lea?

Un pontificat binecuvântat de Dumnezeu, cu multe încercări și cu multe împliniri.

Ioan F. POP

PERIPATETIZĂRI

În scris mi-am propus să-l *compilez* doar pe Dumnezeu.

Pînă și conștiințele s-au *privatizat*, în sensul că sînt tot timpul de vânzare.

Prostul își închipuie că poate fi orice, pe cînd înțeleptul știe că poate fi doar *ceva*.

Paradoxul binelui e acela că orice doză de bine conține o potențială doză de rău, pe cînd răul nu conține nici o formă de bine. Binele are întotdeauna limite, pe cînd răul nu are.

Întrebarea care se pune, în manieră ușor hamletiană, este următoarea: vrei să pătimești alături de valoare sau să exulți alături de impostură?

Se pare că prostia nu este decît forma cea mai comodă de adaptare la mediu.

A nu face nimic nu este o virtute decît în măsura în care știi și poți face ceva.

Uneori sîntem tari tocmai prin slăbiciunile noastre.

Problema e că medicii nu tratează oameni, ci pacienți. Ei transformă omul din întreg în parte. Afli brusc că nu te mai cheamă Ion, Petre, Gheorghe, ci ficat, apendice, splină. Boala îți devine nume propriu. Lucrînd cu boli, și nu cu persoane, ei riscă să fie interesați mai mult de bețeșuguri decît de oameni.

Cînd poți formula propoziții logice și adevărate despre orice, ești gînditor. Cînd poți face și contrariul, ești filosof.

Poezia conține doar o formă declarată de poeticitate.

Cu unii, Dumnezeu a risipit pînă și „nimicul” din care i-a făcut. Și-a pierdut timpul.

Ar trebui să avem doar atîta cît putem să fim.

Dacă tot dorim să o facem, noi ar trebui să dovedim nu existența lui Dumnezeu, ci existența noastră.

Iubirea, care există doar în dăruire, în răspunsul ne-lumesc al celui alt la propria sa abandonare, este măsura dumnezeirii tocmai pentru că este concretețea sa clipă de clipă.

Omul inteligent este acela care face din orice moment nefericit un avantaj, o cale de a învăța.

Dumnezeu este tot ceea ce a putut gîndi și rosti mai înalt spiritul omenesc. Este maximul inteligibil al oricărei spiritualități care și-a dus gîndul pînă la ultima sa consecință.

Adevărul rezistă doar dacă se transformă cu timpul în *minciună*, adică în mit.

LICEUL TEOLOGIC GRECO CATOLIC „IULIU MANIU” ORADEA

str. Iuliu Maniu nr. 5,
tel. /fax: 0259434526, 0359410518,
www.licgrecoat.lx.ro;
e-mail: lgrecatoradea@yahoo.com

**Organizează înscrieri pentru anul școlar
2011-2012,**

pentru:

- cls. I în alternativa Step by Step - **50 locuri**;
- cls. a V a - **60 locuri**;
- cls. a IX a - profil real, specializarea matematică-informatică;
- cls. a IX a - profil vocațional, specializarea teologie.

Avantaje:

- amplasarea liceului în centrul orașului;
- asigurarea unui climat de siguranță pentru elevi;
- program de burse pentru elevi;
- rezultate deosebite la concursurile și olimpiadele școlare;
- posibilitatea de a urma orice universitate din țară;
- internat și cantină proprie;
- organizarea de activități extrașcolare și extracurriculare prin parteneriat cu diverse fundații și organizații.

Unitate în promovarea valorilor vieții creștine

Între 16-23 ianuarie 2011 a avut loc în Oradea, la fel ca și în întreaga lume „Săptămâna de rugăciune pentru unitatea creștinilor”. Evenimentul a fost găzduit astfel: 16 ian. - Catedrala Romano-Catolică, 18 ian. - Biserica Unitariană, 19 ian. - Biserica Evanghelică - Lutherană, 20 ian. - Biserica Ortodoxă și cea Reformată, 21 ian. - Biserica Greco-catolică „Sf. Gheorghe”, 22 ian. - Biserica Adventistă și 23 ian. - Biserica Greco-Catolică, Catedrala Sfântul Nicolae.

Textele pentru acest an au fost pregătite de către un grup de responsabili creștini din Țara Sfântă. Acestea au ca motto un verset din Fap. Ap. 2,42: „Uniți în învățătura apostolilor, în comuniunea fraternală, la frângerea pâinii și în rugăciune”. Ce ocazie mai bună ar putea avea bisericile, pentru a demonstra iubirea aproapelui, decât această manifestare care datează de atâta vreme?

Cristos a promis că va fi prezent acolo unde doi sau trei se roagă în Numele Său. Într-o astfel de comuniune în care fiecare se roagă împreună cu celălalt și pentru celălalt, Cristos este prezent. Căutarea unității realizează voința Domnului ca „Toți să fie una”.

A fost o ocazie deosebit de plăcută aceasta Săptămână de rugăciune comună fiindcă Isus s-a născut pentru noi toți, indiferent de culoare, religie sau naționalitate. Cei prezenți au putut, măcar pentru o oră și ceva, să uite de problemele zilnice îndreptându-și gândul spre Acela de la care avem totul. Credincioșii au avut posibilitatea să se roage cu toții, să cânte și să asculte mesaje pline de inspirație divină. S-a simțit faptul că fiecare gazdă a pus mult suflet și căldură în ceea ce a pregătit.

Analizând acest deziderat de „Unitate a creștinilor” îl vom considera important, frumos și de dorit. Totul pare logic și clar...și totuși atât de complicat fiindcă va avea de parcurs atâtea obstacole tipic omenești...Nu degeaba afirma Fericitul Adolf Kolping: „Nu Dumnezeu e de vină că lumea e așa cum e, că lumea arată așa cum arată.”

Dacă la nivel de individ se trece atât de greu peste anumite aspecte, cum se poate împlini un ideal atât de înalt ca acela de „Unitate a creștinilor”?

Aparent este imposibil. Dar cum să gândim așa? Ca și creștini avem speranța iar pentru Dumnezeu nimic nu este imposibil. Chiar dacă dezbinările între biserici au fost numeroase nu trebuie uitată importanța aspectelor comune și acelea trebuie puse în evidență.

Cum bunul Dumnezeu este doar Iubire, creștinii au motive întemeiate să lupte pentru un deziderat atât de nobil și anume „Unitatea creștinilor”. Haideți să întoarcem obrazul, haideți să contribuim fiecare dintre noi cu tot ce putem încât acest ideal să devină realitate cândva. Haideți să lucrăm întâi în noi înșine...

Închei cu alt citat al lui Adolf Kolping care a fost beatificat în anul 1991: „Mergi și roagă-te între zidurile bisericii, iar apoi, ieșind, încearcă să faci ceva pentru societatea în care trăiești.”

Laura OLOGU

Asociația Familia Kolping Crișana

Ziua persoanelor consacrate

În data de 2 februarie, a.c., la Oradea, la fel ca în întreaga Biserică Catolică, s-a sărbătorit Ziua Persoanelor Consacrate, la care au participat călugări și călugărițele din Episcopia Greco-Catolică de Oradea.

Programul liturgic a debutat cu o întâlnire a acestora la Mănăstirea Surorilor Misionare ale Patimii lui Isus. A urmat apoi o procesiune spre biserica „Maica Domnului” din incinta Mănăstirii Franciscane, unde, începând cu ora 10.00, a fost oficiată Sfânta Liturghie de către PSS Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea și preoții călugări din eparhie.

La începutul Sfintei Liturghii, în semn de apreciere pentru activitatea sa, PSS Virgil i-a oferit părintelui Florian Gui, vicar general al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, dreptul de a purta epigonatul.

La final, doamna Miorița Săteanu, președinta Uniunii Femeilor Bihor, a mulțumit persoanelor consacrate pentru activitatea, devotamentul și deschiderea pe care o au în munca cu laicii, copii și, în general, toți cei care au nevoie de ajutor.

Evenimentul s-a încheiat la ora 12.00, cu o Adorație Euharistică la capela Mănăstirii Surorilor Misionare ale Patimii lui Isus.

Biroul de presă

Gânduri la zi de sărbătoare

Azi este zi de sărbătoare, sărbătoare legată, la 40 de zile de la Nașterea Mântuitorului Isus, sărbătorim „Întâmpinarea Domnului”

Semnificația sărbătorii este dată de Cristos ca Lumină a neamurilor. Cristos aduce Lumina lui Dumnezeu într-o lume întunecată de păcat iar preoții trebuie să ducă această lumină în lume, dat fiind că împărtășesc misiunea și viața lui Cristos.

Dar azi mai este și o altă zi de sărbătoare, **Ziua persoanelor consacrate**, ocazie cu care salutăm cu evlavie și recunoaștință pe toți slujitorii Altarului – pe toate persoanele consacrate prezente la această Sfântă zi de sărbătoare și cinstire a celor care au îmbrățișat și s-au dedicat pentru această menire, contribuind la slava și mărirea numelui Lui Dumnezeu și întărirea Împărăției Sale pe pământ.

Gândul ne poartă departe. Cu ani și ani în urmă, cei pe care îi sărbătorim azi au participat la un eveniment crucial din viața lor.

În aceea zi, multe biserici și comunități erau în sărbătoare. Lăcașele de cult s-au îmbrăcat în straie de sărbătoare, clopoțele cu dangătul lor înălțător vesteau o zi mare și mesajul lor era, o chemare către toți enoriașii, credincioșii, la marea taina a Hirotonisirii, a dăruirii, a consacrării, a iubirii desăvârșite a izvoarelor nesecate ale învățăturilor lui Dumnezeu.

În momentul în care PSS Episcopul a rostit cuvintele sacre: „Vrednic este?” după o scurtă tăcere, enoriașii, toți credincioși au răspuns într-un glas care a vibrat, semnificativ, de profunzimea răspunsului: „Vrednic este”.

Cine oare nu a fremătat de emoție în acele momente? Biserica era o bucată ruptă din Rai, spiritul Domnului, al Dumnezeului nostru pătrundea în gândurile tuturor, sufletul credincioșilor era cuprins de evlavie în așteptarea evenimentului.

În același timp din inima viitoarelor persoane consacrate, străbătea ritmul dăruirii, se revărsa curățenia sufletească și trupească, se înrădăcina conștiința menirii alese și importanța dumnezeiască a dedicației lor personale.

De unde atâta putere? De unde atâta discernământ, a atâtor persoane tinere? Cât de mare este sufletul acestor persoane că pot să-l cuprindă în el pe Marele și Bunul Dumnezeu? Cât de curat este sufletul lor astfel că Dumnezeu a acceptat să-și găsească sălaș în aceste suflete?

Rămâi cu ei Doamne, nu-i părăsi niciodată, păzește-i, ocrotește-i, povățuiește-i, ca în fața Altarului Sfânt, să simptă binecuvântarea harului Tau.

În numele credincioșilor, mă adresez dumnea-voastră preacucernici părinți, călugări, călugărițe, mă adresez cu dreapta convingere, că multitudinea frazelor, a cuvintelor, nu vor fi suficiente pentru a vă aduce cuvenitele mulțumiri pentru dăruirea cu care ne păstoriți sufletele.

Suntem datori, dar și îndreptățiți să prezentăm recunoaștința noastră prin cuvenite de mulțumire pentru înalta ținută morală, puritatea consacrării și dăruirea totală la alegerea vieții monahale.

Dorim tuturor spiritualilor o mare răbdare de

(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

ascultare a spovezilor credincioșilor, o inspirată putere de discernământ pentru a oferi sfaturi și pilde adecvate pentru corectarea greșelilor și a păcatelor

Noi credincioșii laici, din toate bisericile Diecezei de Oradea suntem fascinați de elocvența predicilor, de expunerile pătrunse de Spiritul Sfânt, pline de pilde educative și învățături prin care am trăit împreună Sfânta Evanghelie.

Mulțumim pentru minunatele rugăciuni înălțate spre cerul Dumnezeiesc în timpul adorațiilor specifice zilelor de joi, vineri sau sâmbătă, prin care încercăm noi credincioșii să obținem bunăvoința Celui Înalț, pentru comportamentul nostru uneori sau de mai multe ori presărat cu păcate.

Mulțumim pentru dragostea și gingășia cu care vă apropiați, cercetați și vă aplecați spre patul celor suferinzi și spre cei bolnavi pentru ai mângăia, a le lumina sufletele și a le oferi pacea Celui de Sus, ce veghează neconștient asupra tuturor oamenilor.

Paleta diversă și numeroasă a congregațiilor și a ordinilor călugărești, monahale, sau a misiunilor ne determină să ne exprimăm întreaga noastră admirație, împreună cu înalta apreciere pentru modul în care aceste persoane consacrate se implică în diferite și importante munci cu copii, adulții și vârstnicii în domeniul social, educativ și cultural cuprinzând în raza lor de activitate, diverse categorii sociale – dar în special cei nevoiași, cei cu dizabilități, cei bătrâni, neputincioși și familii numeroase, cu mulți copii sau familii monoparentale.

Toți credincioșii, într-un singur glas, înălță spre cer imnul de slavă și mulțumire către Bunul Dumnezeu care v-a înzestrat cu harul consacrării, pe toate persoanele consacrate, pentru prezența și mai ales activitatea dumnezeavoastră în mijlocul nostru.

Fie binecuvântată ziua în care v-ați întâlnit cu credincioșii din diverse parohii pentru a le darui harul sub care ați fost hirotonisit ca preot, pentru ca să rodească din munca dumnezeavoastră înălțătoarea chemare spre lumina Dumnezeiască din Împărăția Cerurilor, de unde Isus și Sfânta Fecioară Maria veghează asupra noastră a tuturor oamenilor.

Vă dorim multă sănătate, bucurii, împliniri și desăvârșire în credința de a sluji la Altarul Domnului.

Miorita SĂTEANU

Duminica Presei

În fiecare an a **treia Duminică a Postului Mare (27 martie 2011)** este dedicată presei creștine. În acest sens, tasul duminicii respective este centralizat la Episcopie, urmând ca acesta să fi folosit în vederea editării revistelor Eparhiei de Oradea. Tot în acest context precizăm că toți credincioșii noștri sunt rugați să acorde o mai mare atenție presei creștine, citirii și difuzării acesteia, chiar ajutorării ei, în măsura care se poate, pentru că ea, presa, face parte din actul de informare și cunoaștere necesar unui bun credincios.

Adunarea eparhială

Sâmbătă, 12 februarie 2010, în Aula Magna a Facultății de Teologie Greco-Catolică din Oradea, a avut loc Adunarea Eparhială a Episcopiei Greco-Catolice de Oradea. Lucrările au fost deschise cu meditația P.S. Virgil Bercea despre Sărbătoarea Întâmpinării Domnului ca fiind „întâlnirea dintre om și Dumnezeu”.

În continuare, s-a făcut o dare de seamă pe anul 2010 unde și-au prezentat situația activității responsabili din domeniile: administrativ - dl. Ovidiu Constantin, financiar contabil - dna. Stela Iambor, învățământ - dl. Andrei Cristea, directorul Liceului Teologic, pr. Paul Popa de la biroul pastoral pentru laici și pr. Olimpiu Todorean de la Caritas Eparhial. O prezentare pe larg a situației fondului forestier al Episcopiei a fost făcută de dl. inginer Ferko Ianoș, responsabil al Ocolului Silvic din zona Huta – Stâna de Vale. Au fost fixate cursurile de vară și exercițiile spirituale pentru preoții din eparhie, precum și celelalte evenimente care urmează să fie organizate la nivelul eparhiei.

La final au avut loc o serie de discuții și au fost puse întrebări din partea unor preoți în legătură cu o serie de aspecte care privesc întreaga comunitate. În încheiere, P.S. Virgil a mulțumit preoților și staff-ului episcopiei, menționând importanța activității depuse de fiecare preot și laic acolo unde își desfășoară activitatea.

Pentru reușita acestui eveniment dorim să aducem mulțumiri doamnelor de la Reuniunea Mariană, în special doamnei Otilia Bălaș, care este și președinta organizației, părintelui Eduard Roman, administratorul Seminarului și vice-rectorul instituției, Eduard Fischer.

Biroul de presă

Revistă lunară de cultură creștină
VESTITORUL
Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea
Oradea, 17 februarie

VIZITA
„AD LIMINA APOSTOLORUM”

Un număr
Mesajul Sfântului Părinte Papa Benedict al XVI-lea pentru Postul Mare 2010 - pag. 2-3;
O impresionantă personalitate, Petru Maier - pag. 9-10;
Almanah Eparhial - pag. 17.

Flori de crin

Comunicat

În perioada 10-12 februarie, s-a desfășurat la Oradea o nouă sesiune de lucru a Subcomisiei pentru Învățământ Preuniversitar din cadrul Comisiei pentru Educație Cato-lică. La această sesiunea de lucru au participat: Preasfinția Sa Dr. Virgil Bercea - președintele comisiei, Florin Jula - secretarul comisiei, pr. Daniel-Petrică Tintelecan, prof. Adriana Tușa, prof. Otilia David, prof. Nicoleta Marțian, prof. Andrei Cristea, prof. Ana Dura, sora Ligia Man, sora Luminița Avram, prof. Angela Moșneag, sora Maria Fodoca, pr. Codrea Violela.

Lucrările au fost deschise de către Preasfințitul Virgil, episcopul Oradei și au avut pe ordinea de zi: analizarea și îmbunătățirea planurilor cadru de învățământ pentru profilul teologic, analizarea și îmbunătățirea programelor școlare, analizarea și îmbunătățirea planificărilor anuale pentru religie și discipline teologice de specialitate în liceele teologice, în vederea postării acestora pe site-ul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, avizarea manualului de religie pentru clasa a VII-a, conceput și realizat de către autorii Nicoleta și Sorin Marțian și diverse alte probleme.

În cadrul activității s-au analizat planurile cadru de învățământ pentru fiecare clasă din cadrul liceelor cu profil teologic greco-catolic, curriculum-ul diferențiat pe ciclul inferior și superior al liceului, filiera vocațională, profil teologic, cultul greco-catolic, specializarea teologie greco-catolică. În acest context pentru fiecare clasă s-au adus modificări la numărul de ore pentru diferite discipline.

În continuare, s-au luat în discuție programele școlare în vigoare pentru disciplina religie - cultul greco-catolic, pentru fiecare clasă din învățământul primar, gimnazial și liceal pentru școli, altele decât cele cu profil teologic. Urmare a analizei detaliate a competențelor și conținuturilor învățării, decizia membrilor subcomisiei a fost ca, pentru ciclul primar și gimnazial, să se mențină actualele programe școlare, fără modificări. În schimb, pentru ciclul liceal, s-au făcut propuneri de modificare a conținuturilor și competențelor specifice, urmând ca acestea să fie finalizate într-un interval de timp scurt. Pentru programele școlare la disciplinele de specialitate din cadrul învățământului teologic liceal, s-au discutat și finalizat modificările aspectelor metodologice de conținut și competențe pentru Studiu Biblic, Catehism și Spiritualitate.

De asemenea, pentru al treilea punct din ordinea de zi, care a vizat analizarea și îmbunătățirea planificărilor calendaristice orientative anuale pentru disciplinele teologice de specialitate în liceele teologice, în vederea postării acestora pe site-ul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, urmează să fie finalizate forma și conținutul acestora.

Pe parcursul celor trei zile de desfășurare a sesiunii de lucru s-au abordat și alte aspecte privind organizarea și desfășurarea procesului instructiv-educativ specific: aspecte legate de cadrul legislativ (noile perspective conferite de adoptarea Legii Educației Naționale - cu referire la învățământul teologic, predarea religiei, modalitățile de finanțare, statutul juridic al instituțiilor greco-catolice de învățământ etc.), oportunitățile oferite de parteneriatele educaționale între liceele teologice greco-catolice din Oradea, București, Cluj Napoca, Blaj.

Florin JULA

Vacanță la Stâna de Vale

„Anul trecut, 2010, s-a reușit reamenajarea vilei „Mariana” din Stâna de Vale. Vila este amplasată în centrul stațiunii, într-un loc strategic ales, astfel având o panoramă extraordinară și totuși ascunsă între brazi, păstrează intimitatea persoanelor dornice de pace, liniște, reculegere, dorință de odihnă, iar aerul curat face din acest loc o oază de sănătate.

Vila are 3 camere, cu baie proprie, un living, bucatărie bine dotată, cămară și un foișor în curte. Locurile de cazare sunt în total 12. Vă așteptăm cu drag și vă rugăm dați de știre la toată lumea care este dornică să meargă la Stâna de Vale. Prețuri rezonabile.”

Pentru informații suplimentare luați legătura cu Biroul Pastoral: Pr. Paul Popa: 0743.630.969; D-na Ramona Dragoș: 0743.911.283 sau la adresa de email: bpploradea@yahoo.com

Biroul Pastoral

Doi noi preoți doctori în teologie

Vineri, 28 ianuarie, de la ora 10, și-au susținut teza de doctorat și au primit titlul de *doctor în teologie* doi preoți: Victor Dumitrescu (din București) și Gheorghe Zorel Zima (paroh în Valea lui Mihai, BH). Preoții, ce au urmat Școala Doctorală a Facultății de Teologie Romano-Catolică din cadrul Universității din București, au prezentat lucrările: *Spiritul Sfânt, experiența și spiritualitatea Rusaliilor* – pr. Dumitrescu – și *Studiu comparativ al Catehismului lui Iosif de Camillis cu Catehismul Bisericii Catolice* – pr. Zima. Ambii l-au avut ca și coordonator pe prof. univ. dr. pr. Isidor Mărtincă.

Teza părintelui Zima studiază Catehismul scris de Iosif de Camillis, episcop de Muncaci - centru spiritual și eclezial al Bisericii Greco-Catolice din Ucraina (născută în primăvara anului 1646 prin unirea de la Ujgorod). Interesul cercetării este motivat de extinderea jurisdicției acestui ierarh și asupra actualelor județe românești: Maramureș, Satu-Mare și Bihor.

Instalat în scaunul eparhial în aprilie 1690, de Camillis și-a fixat ca obiective: reforma clerului și emanciparea sa spiritual-intelectuală, oferirea unei structuri instituționale funcționale tinerei Biserici Unite și obținerea unui statut social și juridic privilegiat pentru clerul unit.

În decursul celor 16 ani de episcopat și-a meritat pe deplin atributul de „apostol al unirii” și pentru români. În mai 1690 i se declară uniți preoții din zona orașului Satu-Mare, în august 1692 preoțimea din jurul Orăștii, iar în 1693 ajunge în fața Dietei din Transilvania, însă nu i se acordă dreptul de a prezenta mișcarea de unire.

Cu scopul consolidării acestei uniri religioase cu Biserica Catolică, dorind să formeze identitatea credinciosului greco-catolic, de Camillis scrie un catehism. Conform jurnalului și-a finalizat lucrarea în varianta greacă în 1693 la Roma, redactat apoi în 1696 în latină. Ediția ruso-ruteană a catehismului a apărut în 1698, iar cea în limba română după unii autori doar în 1726, însă după unii istorici deja în 1696. Notând răspândirea vertiginoasă a unirii în rândul românilor, precum instituirea în ianuarie 1694 a unui vicariat pentru românii din regiunile ungurești, apariția unei ediții deja în 1696 nu ar fi fost prematură. Acest catehism devine astfel primul catehism greco-catolic, care a circulat între ruteni și români.

Ediția română, care constituie obiectul studiului tezei se numește „*Catehismuș sau învățătura creștinească în folosul neamului rusescu din Țara Ungu-*

rească. Dat afară pin osârdia și osteneala Mării Sale a Domnului D[omn] Ioan Iosif Decamilis, Ipsciful Sebastului și al Muncaciului: proci. Cinului preoțescu unit din legea grecească vicariș Apostolicescu în Țara Ungurească, Sfintei și Înălțatei Împărății Rîmului sfetnicu. Iar acum în folosul neamului rumânescu, în limba rumânească întoarsă și tipărită. În Sâmbăta Mare, în Tipografia Academicească. Anul de la Hs. [1726]”

Catehismul cuprinde plenitudinea credinței catolice pe care o prezintă bine sistematizat în jurul virtuților teologale. Formei catehetice clasice: “întrebare și răspuns”, episcopul îi adaugă “vocea preotului” pentru a explica mai deplin adevărurile de credință, diferențele rituale dintre *greci* și *latini*, elementele specifice tipicului grec și imaginea preotului unit. Am notat o bogată argumentație biblico-patristică, desigur și din dorința unei însușiri raționale a tezaurului credinței. Studiul a evidențiat deplinătatea și corectitudinea învățăturii cuprinse în acest *Catehismuș*, precum și originalitatea autorului. A fost un adevărat instrument în favoarea unirii și dincolo de arhaismele sale, este chiar un catehism actual.

Lucrarea părintelui Zima este un omagiu adus episcopului Iosif de Camillis, cel care a realizat unirea românilor din județele actuale Satu-Mare, Maramureș și Bihor cu Biserica Catolică, anticipând Unirea din Transilvania din anii 1700.

Biroul de presă

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2011

MARTIE

Intenția generală: Pentru ca națiunile din America Latină să poată păși în fidelitatea față de Evanghelie și să înainteze în dreptatea socială și în pace.

Intenția misionară: Pentru ca Spiritul Sfânt să dea lumină și tărie comunităților creștine și credincioșilor persecutați sau discriminați din cauza Evangheliei în atâtea regiuni din lume.

Ioan MĂRCULEȚ

SAMUIL MICU (1745-1806)

Nepot al episcopului Ioan Inochentie Micu-Klein (1728-1751), Maniu, pe numele de laic, s-a născut în septembrie 1745, în localitatea Sadu (județul Sibiu), și a fost unul din cei doi fii ai protopopului Stoia Micu și ai Anei. A studiat la Gimnaziul din Blaj, pe care l-a absolvit în 1762, iar apoi a intrat în Ordinul basilican, călugărindu-se sub numele de Samuil.

Hirotonit ieromonah, și-a continuat studiile la Seminarul pentru călugări (1762-1765), iar apoi a fost trimis la Colegiul Pazmaneum din Viena (1766-1772), unde a studiat teologia și filozofia. Încă din timpul studiilor (1765) a fost numit prepozit al Mănăstirii *Sfânta Treime* din Blaj și eclesiarh.

După finalizarea studiilor superioare a revenit la Blaj și a funcționat ca profesor de matematici, filozofie și teologie la Gimnaziul din localitate (1772-1777). În perioada 1777-1778 își desăvârșește studiile la Colegiul *Sfânta Barbara* din Viena, unde rămâne pentru a ocupa funcția de prefect de studii (1778-1782).

Reîntors la Blaj (1783), intră în contact cu atmosfera ostilă impusă de episcopul Ioan Bob (1782-1830). Din această cauză, în perioada 1783-1804 se dedică studiilor teologice, istorice, lingvistice etc., lucrând la Blaj, Sibiu, Alba Iulia și Oradea. În acest interval s-a implică activ și în lupta națională, în 1791 numărându-se printre redactorii și semnatarii memoriului *Supplex Libellus Valachorum*.

În 1804, cu sprijinul episcopului de Oradea, Ignatie Darabant (1788/1790-1805), a fost numit cenzor

al cărților românești care se tipăreau la Tipografia Universității din Buda. Rămâne în această funcție până la moartea sa (13 mai 1806).

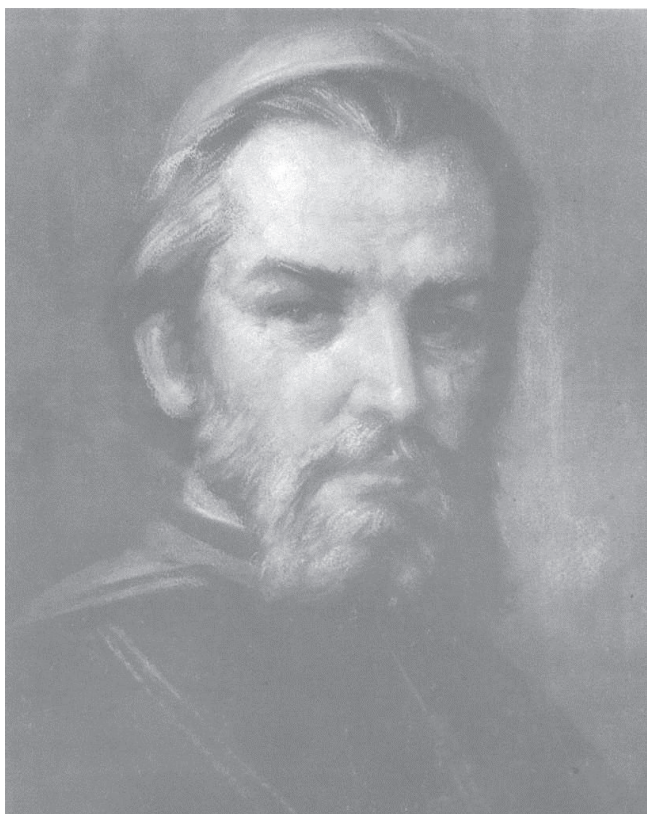
Vasta sa operă scrisă cuprinde peste 60 de lucrări de teologie, istorie și filozofie. Autor a numeroase lucrări teologice și cuvântări – *Disertație canonică de matrimonio juxta disciplinam Graecae Orientalis Ecclesiae* (1781); *Propovedanie sau învățături la îngropăciunea oamenilor morți* (1784); *Theologia dogmatică și moralicească despre Taine peste tot* (1801); *Acatist sau carte cu multe rugăciuni pentru evlavie fiecărui creștin* (1801) etc. – a dat o nouă traducere Bibliei (1795) și a fost unul dintre apărătorii tradiției răsăritene în cadrul Bisericii Române Unite cu Roma și s-a împotrivit încercărilor de latinizare ale episcopului unit Ioan Bob.

În lucrările sale istorice a căutat să arate originea romană a poporului și a limbii române, continuitatea românilor pe teritoriul fostei Dacii și a militat pentru egalitatea în drepturi a românilor cu naționalitățile privilegiate din Transilvania. Între operele sale istorice se evidențiază: *Brevis historica notitia origines et progressu nationis Daco-Romanae seu ut quidem barbaro vocabulo appellant Valachorum ab initio usque ad saeculum XVIII* (1778); *Istoria românilor cu întrebări și răspunsuri* (1791); *Scurtă cunoștință a istoriei românilor* (1796); *Istoria, lucrurile și întâmplările românilor acum într-acest chip așezate și din mulți vechii și noii scriitori culeasă și scrisă de Păr. Sam. Clain de Sad* (în patru volume, din care s-au publicat numai extrase în 1806); *Istoria bisericească a Episcopiei românilor din Ardeal* (din care s-a publicat un fragment în *Calendarul de la Buda*, 1806) etc.

Dintre lucrările sale cu caracter lingvistic se evidențiază: *Elementa linguae daco-romanae sive valachicae* (1780), scrisă în colaborare cu Gheorghe Șincai, în care a susținut introducerea scrierii cu litere latine și ortografia etimologică și *Carte de rogacioni pentru evlavie homului chrestian* (1779) în care a folosit, pentru întâia oară în istoria tipăriturilor românești, alfabetul latin. Samuil Micu este și autorul celei dintâi lucrări lexicografice de la noi (*Dictionarium latino-valachico-germanico-hungaricarum*), bazată pe criterii științifice.

A tradus și câteva cărți filozofice, printre care *Loghica adecă partea cea cuvântătoare a filosofiei* (1799) și *Legea firei, ithica și politica sau filosofia cea lucrătoare* (1800), ambele după Fr. Chr. Baumeister.

Referindu-se la Samuil Micu, istoricul literar George Ivașcu consideră că acesta a fost o „personalitate titanică prin forța de muncă și intuiția imperativelor ceasului” și că lui „i se datorește și transpunerea ideilor lingvistice fundamentale ale Școlii Ardelene în românește, în formă populară, pentru a le coborî din empirul savanților în sufletul fiecărui român știutor de carte”.

20 de ani de la reînființarea Seminarului Teologic Greco-Catolic din Oradea

Astăzi s-a scris încă o filă din istoria **Seminarului Teologic Greco-Catolic „Sfinții trei ierarhi, Vasile, Grigore și Ioan”** din Oradea. La împlinirea a 20 de ani de la reînființarea instituției, foști și actuali seminariști, rectori, preoți și profesori s-au întâlnit pentru a evoca momentele frumoase și de neuitat ale acelor timpuri.

Evenimentul a început cu un „Te Deum” în capela Seminarului, oficiat de PSS Virgil Bercea, urmat de sfințirea Troiței din curte. Manifestarea s-a desfășurat mai departe în Aula Magna, avându-l ca moderator pe părintele Florin Guțiu. După cuvântul de bun venit al Preasfințitului Virgil, au urmat expuneri legate de istoria seminarului și prezentate de: prof. univ. dr. Blaga Mihoc, pr. Gabriel Buboi, protopop de Oradea, pr. Olimpiu Todorean, pr. Cornel Dîrle și pr. Ovidiu Horia Pop. A urmat apoi o prezentare, în PowerPoint, a actualei situații și statistici a Seminarului, făcută de părintele Antoniu Titus Chifor, rectorul Seminarului, după care dl. Ionuț Popescu, director de departament al Facultății de Teologie Greco-Catolică din cadrul UBB Cluj, a expus câteva din obiectivele instituției.

Momentul artistic a fost susținut de „Clasical Group” cu Bogdan Cocora la violoncel și Corul „Scola Cantorum” al Seminarului, condus de maestrul Radu Mureșan.

Ziua s-a încheiat cu un bufet suedez. Invitați speciali ai acestui eveniment au fost: PSS Böcskei László, episcop romano-catolic de Oradea; inspector șef Ioan Huluban, comandantul Inspectoratului de Jandarmi Bihor; pr. Ioan Marin Mălinaș, arhimandrit; pr. Călin Bot, rector al Seminarului din Cluj; pr. Cristian Langa; pr. Eugen Jurcă și fratele Davide de la Timișoara.

Mulțumim în mod deosebit pentru reușita acestui eveniment părintelui Eduard Roman, administratorul Seminarului și maestrului de ceremonii, Eduard Fischer, vicerector al Seminarului orădean. Sărbătoarea Hramului va continua mâine, 30 ianuarie, cu Liturghia Arhierescă la Catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea.

Biroul de presă

Prăjituri și zâmbete pentru bolnavii Secției Clinice Psihiatrie 3

De **Ziua Mondială a Bolnavului**, Parohia „Sfântul Gheorghe” din Oradea, la inițiativa pr. paroh Sorin Crăciun și a prof. Rodica Turcaș, elevii Liceului Teoretic Aurel Lazăr au adus zâmbetul pe buze și buna dispoziție pentru bolnavii Secției Clinice Psihiatrie 3 din cadrul Spitalului Clinic Municipal „Gavril Curteanu” din Oradea. În cadrul liceului s-a organizat a 15-a ediție a concursului pe clase de făcut prăjituri. După jurizarea și premiarea celor care au realizat aceste delicatese culinare, un grup de șase elevi din cadrul liceului, împreună cu prof. Carmen Bubela, Eugen Ilisoiu și pr. Sorin Crăciun au plecat cu mai multe platouri de prăjituri spre Spitalul de Psihiatrie unde, pentru fiecare bolnav, au pregătit o farfurie cu prăjituri.

Bolnavii care au beneficiat de aceste delicatese culinare, pe lângă handicapul unor boli psihice, de multe ori incurabile, mulți dintre ei au și probleme de ordin social sau material. Pe lângă dulceața prăjiturilor, s-au bucurat și de căldura sufletească pe care au simțit-o din partea adolescenților și formatorilor care au inițiat această acțiune. Copiii au rămas profund impresionați de suferința și singurătatea de care suferă unii din bolnavii noștri și au promis că vor mai participa și la alte activități de susținere a pacienților din spitalul nostru.

Activitatea de consiliere spirituală și pastorală a bolnavilor și, de multe ori chiar și a aparținătorilor acestora, în cadrul secției de psihiatrie a spitalului nostru, are un caracter permanent, preotul spiritual de serviciu fiind prezent zilnic în spital în mijlocul pacienților și, de multe ori, chiar și în familiile acestora, pentru a-i consilia, mângâia și încuraja pe bolnavi împreună cu familiile lor.

Pr. Sorin CRĂCIUN

Noii Arhimandriți

Sărbătoarea Sfinților Ierarhi Vasile, Grigore și Ioan, a fost celebrată astăzi, 30 ianuarie 2011, la Catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea, de PSS Virgil Bercea, însoțit de preoții Catedralei, ai Seminarului Teologic Greco-Catolic și câțiva invitați din Italia. Cu ocazia Hramului Seminarului au fost hirotesiți ipodiaconi: lectorul Adrian Mureșan din Parohia „Sfântul Anton”, Gherla (CJ); lectorul Dragoș Pașcalău din Parohia „Sfântul Nicolae” – Fizeș (SJ); lectorul Claudiu Boda din Parohia „Adormirea Maicii Domnului” – Oradea și lectorul Andrei Duma din Parohia „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” din Mierlău.

Ierarhul a acordat rectorului Seminarului, An-

toniu Titus Chifor, crucea pectorală; în continuare, au fost ridicați la rangul de arhimandriți **pr. profesor Roberto Giraldo** din Veneția, care face parte din Ordinul Franciscan Minor și este decan al Facultății de Teologie Ecumenică „San Bernardino”, din cadrul Universității Pontificale „Antoniano” din Roma; **pr. Cornel Dîrle** și **pr. Ovidiu Horea Pop**, foști rectori ai seminarului.

Catedrala a fost neîncăpătoare pentru sutele de credincioși veniți să asiste la celebrări, fiind și prima dată când PSS Virgil Bercea hirotesește arhimandriți în Episcopia de Oradea.

Biroul de presă

Măsurarea glicemiei și a tensiunii arteriale

Cu ocazia **Zilei Mondiale a Bolnavului**, Centrul de Îngrijire la Domiciliu al Asociației Caritas Eparhial Oradea, a oferit gratuit măsurarea glicemiei și a tensiunii arteriale, doritorilor, în patru locații: la Catedrala „Sfântul Nicolae”, la Mănăstirea „Maica Domnului”, la Biserica „Sfântul Gheorghe” și la sediul Centrului de Îngrijire la Domiciliu aflat pe str. Mihai Pavel nr.2 din Oradea. De această acțiune au beneficiat **170** de persoane cu vârsta cuprinsă între 20-86 de ani. În urma acțiunii 10 persoane au fost trimise la medicul de familie.

Simona TODOREAN

ASOCIAȚIA CARITAS EPARHIAL ORADEA

str. Episcop Mihai Pavel, 3; tel. 0359/418.212; fax. 0359/418.211;
e-mail: caritaseparhial@yahoo.it
www.caritaseparhial.ro

Construim împreună cu 2%

Fii generoși fără să pierdeți nimic!

Contribuiți la ridicarea Casei Frențu direcționând 2% din impozitul pe venitul din 2010!

DATE DE IDENTIFICARE

Denumire entitate non profit

**ASOCIAȚIA
CARITAS EPARHIAL ORADEA**

Cod Fiscal

RO 17085486

Cont bancar

**RO 27 BTRL 0050 1205 7261 6902
BANCA TRANSILVANIA**

Fișa completată se depune la Administrația Financiară sau poate aduce la sediul asociației.
Le vom depune noi la Administrația Financiară.